

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Zrůsta, Ph.D. a soudců JUDr. Jiřího Horáka a Mgr. Zory Telecké ve věci

žalobkyně: **První brněnská strojírna Velká Bíteš, a.s.**, IČO 00176109
sídlem Vlkovská 279, 595 01 Velká Bíteš
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Černým
sídlem Karlovo nám. 611/24, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: **1) Bester Generacion UK LTD.**, registrační číslo 08409842
sídlem Suite 163, 2 Lansdowne Row, Mayfair, Londýn, W1 6HL, Spojené
království Velké Británie a Severního Irsku
2) BESTER GENERACIÓN S.L.
sídlem Calle Boabdil 4, Edificio Vega 6 (Parque Empresarial Vega del Rey),
Camas, Sevilla, Španělské království
oba zastoupeni advokátem Mgr. Lukášem Nývltem
sídlem Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1

o návrhu na odepření uznání rozhodnutí cizozemského soudu,

o odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 22. 4. 2020, č.j. 7 C 78/2020-550,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalovaná 1) a žalovaná 2) jsou povinny společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni náklady odvolacího a dovolacího řízení ve výši 14 000 Kč, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Jiřího Černého, do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně v záhlaví označeným rozsudkem rozhodl, že rozsudek („judgment“) vydaný The High Court of Justice Business and Property Courts of England and Wales (QBD) Technology and Construction Court ve sporu mezi žalobkyní a žalovanou 1) dne 7. února 2020, sp. zn. HT-2017-000330, a příkaz („order“) téhož soudu vydaný pod toutéž sp. zn. dne 27. února 2020 se podle ustanovení čl. 45 odst. 1 písm. a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Nařízení“), v České republice neuznává (výrok I.). Výrokem II. pak bylo žalovaným 1) a 2) uloženo společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 5 600 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně.
2. Proti rozsudku podaly společné odvolání (ze dne 14. 7. 2020, doplněné podáním ze dne 16. 11. 2020 a ze dne 20. 11. 2020) obě žalované s odůvodněním, že článek 45 Nařízení byl soudem I. stupně nesprávně aplikován a podmínky pro vydání rozhodnutí o odepření uznání splněny nejsou. Žalované zásadně nesouhlasí s tím, že by v řízení o návrhu na odepření uznání bylo možné vydat rozhodnutí bez slyšení druhé strany, tj. žalovaných. Mají za nesprávný postup soudu I. stupně podle článku 48 Nařízení, který nedává výslovnou možnost přistoupit k rozhodnutí o návrhu na odepření uznání bez slyšení účastníků, když požadavek na neprodlené rozhodnutí o návrhu nelze vykládat tak, že soud je oprávněn odeprít účastníkům jejich základní procesní práva. Při absenci zvláštní právní úpravy postupu v řízení v Nařízení je třeba aplikovat obecná procesní pravidla podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o.s.ř.“), tedy právo na standardní občanskoprávní soudní řízení zahrnující slyšení všech účastníků. Rozhodnutí o návrhu na odepření uznání bez slyšení žalovaných je porušením práva žalovaných být slyšeni jako součástí práva vyjádřit se k prováděným důkazům podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) a též nerespektováním práva žalovaných na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 LZPS. Žalované dále poukazují na to, že všechny žádosti žalobkyně a společnosti PBS ENERGO, a.s. o připuštění odvolání proti rozsudku The High Court of Justice, Business and Property Courts of England and Wales (QBD), Technology and Construction Court (dále jen „Britský soud“) ze dne 7. února 2020, sp. zn. HT-2017-000330 (dále jen „Rozsudek“) a příkazu téhož soudu vydaného pod toutéž sp. zn. dne 27. února 2020 (dále jen „Příkaz“), stejně jako jejich žádost o odklad vykonatelnosti Rozsudku a Příkazu, Odvolací soud Jeho Veličenstva, občanskoprávní kolegium, ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku zamítl, a tím odpadly důvody pro odepření uznání shledané soudem I. stupně. Řízení před Britským soudem se vedlo více než dva roky, soudní jednání trvalo 3 týdny a účastníci řízení v jeho rámci předložili listiny čítající stovky stran, důkazy i znalecké posudky, byla vyslechnuta celá řada svědků a byly také řádně a v plném rozsahu využity příslušné opravné prostředky proti Rozsudku a Příkazu, které ovšem byly zamítnuty. Odvolací soud ve Spojeném království tak věcnou správnost Rozsudku a Příkazu s konečnou platností potvrdil. Nemohou tedy existovat pochybnosti o tom, že se jednalo o řízení, které by z hlediska ochrany procesních práv účastníků obstálo i při posouzení z hlediska o.s.ř. Argumentace soudu I. stupně, který dovozuje popření principu dvojinstančnosti řízení jako údajné součásti práva na spravedlivý proces a dále porušení práva povinné vlastnit majetek a spatřuje v nich rozpor s veřejným pořádkem, nemůže ve světle judikatury Soudního dvora EU a Nejvyššího soudu ČR obstát (např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 5180/2008, ze dne 12. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1877/2016, ze dne 8. 8. 2018, sp. zn. 20 Cdo 981/2018, ze dne 7. 5. 2019, sp. zn. 20 Cdo 4625/2016 a další, ve kterých se odkazuje na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 4. 2. 1988 ve věci 145/86 H.L., M.H. v. A.K., ve věci C-7/98, Krombach v. Bamberski nebo ve věci C-38/98, Régie Nationale des Usines Renault SA v. Maxicar Spa a Orazio Formento). Výhradu veřejného pořádku jako důvod pro neuznání rozhodnutí lze použít jen ve zcela výjimečných případech, ve kterých by uznání účinků cizího rozhodnutí (nikoli

tedy uznání rozhodnutí jako takového) bylo ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem státu, ve kterém má k uznání dojít. Zohlednit tak lze jen zcela zásadní procesní vady, tj. porušení základních principů právního řádu členského státu, ve kterém je návrh na uznání podán; pouhá odlišnost právní úpravy výhradu rozporu s veřejným pořádkem nezakládá. K takovým procesním vadám však nedošlo. Dvojinstančnost řízení sama o sobě nemusí být součástí práva na spravedlivý proces. Závěr soudu I. stupně by fakticky znamenal, že veškerá prvostupňová rozhodnutí (nejen britských soudů), která jsou vykonatelná bez ohledu na právní moc, jsou v rozporu s veřejným pořádkem České republiky, navzdory tomu, že Nařízení je na předpokladu vykonatelnosti rozhodnutí bez ohledu na právní moc založeno. Ani výše vymáhané pohledávky, resp. závažné ekonomické důsledky vymožení takové pohledávky pro dlužníka výhradu rozporu s veřejným pořádkem založit nemohou. Každé rozhodnutí, jímž se ukládá povinnost k peněžitému plnění, má samozřejmý reflex do práva vlastnit majetek a nelze z toho dovozovat porušení práva na spravedlivý proces a práva vlastnit majetek. Procesní prostředky umožňující předejít důsledkům předjímaným soudem I. stupně poskytuje povinným o.s.ř. i exekuční řád, navíc jim mohly předejít způsobem uvedeným v Příkazu (složením do úschovy soudu). Zpochybňuje-li soud I. stupně správnost a úplnost závěrů Britského soudu ohledně výše Rozsudkem a Příkazem přiznaného nároku, dopouští se nepřijatelného věcného přezkoumávání rozhodnutí Britského soudu v rozporu s článkem 52 Nařízení i judikaturou Nejvyššího soudu ČR. Britský soud se výši nároku podrobně zabýval v odstavcích 432-455 Rozsudku a správnost a úplnost jeho závěrů byla navíc předmětem přezkumu Odvolacího soudu ve Spojeném Království (bod 15. soudního příkazu), který poukázal na to, že znalci stran zabývající se výši uplatněných nároků se na příslušných částkách shodli, takže je nyní nelze zpochybnit (dle anglických pravidel nerozporují-li strany sporu v závěrečných návrzích částky, na kterých se znalci shodli ve společné zprávě, soudce nemusí v rozsudku výši přiznaných částek podrobně zdůvodňovat). Nebyla-li kvantifikace nároků žalované 1) ze strany žalobkyně ani společnosti PBS ENERGO, a.s. zpochybněna, považuje se za nespornou. Správnost a úplnost závěrů soudkyně Britského soudu ohledně výše nároku přiznaného v Rozsudku žalované 1) pak žalobkyně nenamítala ani v žádosti o povolení odvolání. Podle judikatury Nejvyššího soudu ČR (např. rozhodnutí ze dne 7. 5. 2019, sp. zn. 20 Cdo 4265/2018) platí, že uznání nebo výkon rozhodnutí nelze odepřít jen proto, že existuje rozdíl mezi právním řádem použitým soudem členského státu původu a právním pravidlem, které by použil soud členského státu, v němž se o uznání žádá, kdyby mu byl spor předložen. K argumentaci soudu I. stupně, že není zřejmé, zda Rozsudkem přiznaný nárok v sobě neobsahuje tzv. punitive damages, žalované doplnily, že žalovaná 1) punitive damages (sankční náhradu škody) vůči žalobkyni a PBS ENERGO, a.s. v řízení před Britským soudem vůbec neuplatnila, tudíž ji Britský soud nemohl přiznat (nárok se týkal jen náhrady tzv. skutečné čisté ztráty vyplývající ze smlouvy o dílo uzavřené mezi společností PBS ENERGO, a.s. a žalovanou 1), která nemá jinou nežli čistě kompenzační povahu). Názor žalobkyně, že přiznání tzv. punitive damages je v zásadním rozporu s českým veřejným pořádkem je třeba odmítnout s ohledem na závěry Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 8. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3157/2013, podle něž není dán rozpor s veřejným pořádkem jen proto, že české právo nezná institut cizího práva, na kterém je cizí rozhodnutí, které má být uznáno, založeno. Žalované tak mají za to, že v daném případě nebyly splněny podmínky pro odepření uznání Rozsudku a Příkazu pro jejich zjevný rozpor s veřejným pořádkem dle článku 45 odst. 1 Nařízení, proto odvolací soud by měl rozsudek soudu I. stupně změnit tak, že návrh žalobkyně na odepření uznání rozhodnutí cizozemského soudu se zamítá (a to bezodkladně a bez slyšení žalobkyně). V samostatném podání ze dne 14. 7. 2020 se žalované domáhaly urgentního předložení věci odvolacímu soudu a jeho bezodkladného rozhodnutí bez slyšení žalobkyně, aby nedošlo k nepřijatelnému zvýhodnění žalobkyně na úkor žalovaných. Žalované ke svým tvrzením navrhly provést dokazování Rozsudkem vydaným The High Court of Justice Business and Property Courts of England and Wales (QBD) Technology and Construction Court dne 7. 2. 2020, sp. zn. HT-2017-000330, a Příkazem téhož soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. HT-2017-000330, soudním příkazem Odvolacího soudu ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku sp. zn. A1/2020/0538 a 0539 ze

dne 19. 5. 2020 a příkazem téhož soudu ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. 2020/0521, stanoviskem Sira R.A., včetně příloh, svědeckou výpovědí R.J.W. a dopisem právních zástupců žalobkyně ze dne 26. 2. 2020.

3. Žalobkyně ve svém vyjádření ze dne 29. 7. 2020, doplněném dne 6. 12. 2020, k odvolání žalovaných uvedla, že její žádost o připuštění odvolání (a meritori posouzení věci odvolacím soudem) byla odvolacím soudem ve Spojeném království rozhodnutím ze dne 19. 5. 2020 se stručným odůvodněním odmítnuta, k nápravě skutečností zakládajících zjevný rozpor Rozsudku a Příkazu s českým veřejným pořádkem tak nedošlo. Fakticky tak bylo o výši protinároku žalované 1) rozhodováno jednoinstančně, když britský odvolací soud rezignoval na svůj odvolací přezkum. Žalovaná 1) pak zahájila k vymození povinnosti vyplývající z Rozsudku a Příkazu exekuční řízení, exekuční návrhy byly zamítnuty a žalovaná 1) podala proti rozhodnutí o jejich zamítnutí odvolání. Dle žalobkyně rozsudek o odepření uznání mohl být vydán před doručením žaloby žalovaným a bez slyšení žalovaných, a to s ohledem na jazykový, systematický a logický výklad čl. 45 odst. 4 Nařízení. Žalobkyně trvá na tom, že v posuzovaném případě je dán rozpor s veřejným pořádkem jako důvod odepření uznání a výkonu cizozemského soudního rozhodnutí, přičemž dle rozsudku Soudního dvora EU ze dne 28. 3. 2000 ve věci *Krombach v. Bamberski* (C-7/98) mohou členské státy na základě výhrady veřejného pořádku samy určit, které požadavky podle jejich vnitrostátního pojetí vyplývají z jejich veřejného pořádku a Soudnímu dvoru nepřísluší definovat obsah veřejného pořádku smluvního státu. Použití výhrady vždy připadá v úvahu tehdy, pokud by uznání nebo výkon odporoval podstatné právní zásadě, a byl by proto v nepřijatelném rozporu s právním řádem státu výkonu (obdobně judikoval Ústavní soud v nálezu ze dne 25. 4. 2006, sp. zn. I. ÚS 709/05 či Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 12. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1877/2016). Žalobou na odepření uznání se žalobkyně nedomáhá věcného přezkumu Rozsudku a Příkazu, nicméně důvody rozporu s veřejným pořádkem nelze posoudit při úplném abstrahování od jejich obsahu nebo aspektů předcházejícího řízení (odepření práva na zákonného soudce – např. tím, že soudce svým postupem fakticky přenesl rozhodování na znalce, libovůle v rozhodování soudu, otázka, zda přisouzený nárok není založen na právních konceptech, které nelze českým právním řádem aprobovat – např. „punitive damages“, apod.). Rozsudek a Příkaz má žalobkyně za nepřezkoumatelný, s čímž je spojeno porušení ústavně zaručených práv žalobkyně na spravedlivý proces (práva na zákonného soudce, na řádné a přezkoumatelné odůvodnění rozhodnutí a zákaz libovůle v rozhodování). V Rozsudku a Příkazu totiž není uvedeno, z jakých důvodů byla přiznána výše protinároku uplatňovaného žalovanou 1), přičemž o podstatné části předmětu řízení (o výši přisouzené částky) Britský soud vůbec nerozhodoval, když pouze převzal souhrnnou výši protinároku žalované 1), k níž dospěli znalci (s odůvodněním, že na této výši se znalci „aritmeticky shodli“). Znalci však nepřezkoumávali oprávněnost uplatněného protinároku, nebyli povoláni k zodpovězení právních otázek a nečinili žádné právní posouzení (které přísluší jen soudu, a to i ve Spojeném království). Znalci ani nebyli schopni posoudit, zda na zaplacení takovéto částky vznikl žalované 1) nárok, když právní posouzení sporu o nároky vzniklé v důsledku zmaření projektu jednou stranou nespočívá jen v posouzení, která ze stran od smlouvy platně odstoupila. Žalobkyně ani PBS ENERGO, a.s. pak se žalovanými nikdy neuzavřela žádnou výslovnou dohodu, že by spolu s nimi byla vázána společným prohlášením znalců. Britský soud tak nemohl přenést rozhodování o výši nároku žalované 1) na znalce (z nichž navíc žádný nebyl jmenován žalobkyní), když ti jen matematicky určili výši uplatněného protinároku žalované 1). Závěr soudkyně pak bylo možné zpochybnit toliko v rámci úkonů směřujících k finalizaci znění Příkazu při jednání před soudem a dále v rámci úkonů směřujících k připuštění odvolání, resp. v odvolání samotném, což žalobkyně samozřejmě učinila. Ze znění Rozsudku ovšem není vůbec zřejmé, na základě čeho soud uložil žalobkyni povinnost uhradit právě částku specifikovanou následně v Příkazu, tedy důvody, které každé soudní rozhodnutí musí obsahovat, aby bylo přezkoumatelné. Jelikož výši protinároku žalované 1) neposoudil britský soud I. stupně, ani soud odvolací, bylo porušeno právo žalobkyně na spravedlivý proces a s tím související právo na zákonného soudce (ve světle nálezu I. ÚS 3937/19 ze dne 28. 4. 2020), což je další důvod rozporu Rozsudku a Příkazu s českým veřejným

pořádkem. Rozsudek a Příkaz také v důsledku odepření práva na zákonného soudce ukládají povinnost k plnění, které je v příkrém rozporu se smlouvou, když Britský soud opomenul posoudit důsledky ujednání o omezení maximální výše plnění PBS ENERGO, a.s., tudíž i žalobkyně, a nezabýval se ani námitkou žalobkyně ohledně faktické nesprávnosti údajů uvedených ve výstupu znalců (námitkou, že číselné vyjádření předložené znalci zahrnuje DPH). Vzhledem k nepřezkoumatelnosti Rozsudku a Příkazu pak nelze ani posoudit, zda přisouzená částka v sobě obsahuje tzv. punitive damages. Nárokuje-li žalovaná 1) částku 3 698 418,90 GBP, představující rozdíl mezi částkou, kterou žalovaná 1) přijala od Equitixu a částkou, kterou poskytla na provedení díla PBS ENERGO, a.s., nejde o žádnou ztrátu žalované 1), nýbrž na sankční náhradu újmy zjevně nepřiměřenou újmě, již má odškodnit. Uložení takové povinnosti je v rozporu s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť představuje nepřiměřený zásah do práva vlastnit majetek a je dalším důvodem pro závěr o zjevném rozporu Rozsudku a Příkazu s českým veřejným pořádkem. Hodnocením svědků Britským soudem navíc bylo odepřeno žalobkyni právo na nestranného soudce, když hodnocení počínání svědka P. před soudem i kontrast přístupu soudkyně ke svědkům PBS ENERGO, a.s. a svědkům žalované je zjevným projevem libovůle. Vzhledem k podstatným zásahům do základních práv účastníka, které zakládají důvod pro odepření výkonu rozhodnutí cizozemského soudu v ČR pro rozpor s českým veřejným pořádkem, žalobkyně navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně jako věcně správného. Žalobkyně také požádala o bezodkladné rozhodnutí o odvolání žalovaných (a nařízení jednání), když toto rozhodnutí má zásadní význam pro rozhodnutí o odvoláních v exekučních věcech projednávaných u odvolacího soudu pod sp. zn. 20 Co 184/2020, 20 Co 185/2020 a 20 Co 186/2020. Ve svém vyjádření žalobkyně označila listinné důkazy k prokázání svých tvrzení, a to vedle Rozsudku sp. zn. HT-2017-000330 ze dne 7. 2. 2020 The High Court of Justice Business and Property Courts of England and Wales (QBD) Technology and Construction Court a Příkazu („order“) téhož soudu vydaného pod toutéž sp. zn. dne 27. 2. 2020 především rozhodnutí britského odvolacího soudu o nepřipuštění odvolání žalobkyně a PBS Energo, a.s. ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. A1/2020/0538, 0539 a příkaz téhož soudu ze dne 19. 5. 2020 sp. zn. 2020/0521, email právního zástupce PBS Energo, a.s. v britském řízení ze dne 13. 5. 2019, druhé společné prohlášení znalců ze dne 24. 7. 2019, výpověď quantum experta M.H. před britským soudem dne 25. 7. 2019, písemné stanovisko quantum experta pana D. ze dne 7. 5. 2019, závěrečné vyjádření žalované 1) v britském řízení, žádost PBS Energo, a.s. a žalobkyně o připuštění odvolání podaná v britském řízení ze dne 11. 2. 2020 a 12. 3. 2020 a svědecké prohlášení svědka P. ze dne 15. 3. 2019, 2. 7. 2019 a jeho výpověď v rámci soudního jednání ze 17. 6. 2019.

4. Rozsudkem ze dne 7. 12. 2020, č. j. 20 Co 265/2020-1246 rozhodl odvolací soud o podaném odvolání tak, že rozsudek soudu I. stupně potvrdil. Žalovaná 1) a žalovaná 2) byly zavázány společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 5 600 Kč, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Jiřího Černého, do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku. V podrobném odůvodnění čítajícím celkem 34 odstavců a 15 stran koncentrovaného textu odvolací soud podrobně vložil svůj právní názor na danou problematiku, přičemž vycházel nejen z platných právních předpisů, ale také z recentní judikatury i právní teorie.
5. Rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 9. 2021, č.j. 20 Cdo 702/2021-1460 bylo rozhodnuto tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2020, č.j. 20 Co 265/2020-1246, se ruší a věc se vrací Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení. Dovolací soud ve svém zrušujícím a pro soud odvolací závazném rozhodnutí uvedl, že zmíněný druh řízení české vnitrostátní předpisy samostatně neupravují, je proto nezbytné přiměřeně aplikovat § 18 ZMPS (zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém), jenž se vztahuje na charakterem příbuzné řízení o uznání rozhodnutí a z něhož vyplývá, že soud rozhoduje rozsudkem a nemusí nařizovat jednání (srov. rovněž Bříza, P., Břicháček, T., Fišerová, Z., Horák, P., Ptáček, L., Svoboda, J. Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 121). Tato úprava koresponduje s čl. 48 Nařízení, podle něhož soud rozhodne o odepření

uznání či výkonu rozhodnutí neprodleně. S ohledem na uvedený požadavek má dovolací soud za to, že v řízení, které je oproti uznávání cizozemských rozhodnutí opačně polarizováno a lze tím spíše předpokládat jeho spornost, soud prvního stupně přihlédně (toliko) ke znění návrhu a k obsahu návrhem dotčeného rozhodnutí, popř. k dalším listinným důkazům, načež vyhodnotí, zda je dán některý z důvodů, pro který lze odepřít uznání cizího rozhodnutí, nebo zda je třeba návrh zamítnout. Jestliže je však proti rozsudku podáno odvolání, v němž se odvolatelé domáhají svého práva být slyšeni, zpochybňují dosavadní skutkový stav, z něhož vycházel soud I. stupně a navrhuji ke svým rozhodným tvrzením provést důkazy, nelze již se zřetelem ke sporným momentům, o nichž se odvolací soud – na rozdíl od soudu prvního stupně – ve svém přezkumném řízení dozvěděl, rozhodnout bez nařízení jednání. Dovolací soud se proto neztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, že v řízení o odepření uznání rozhodnutí se „nepočítá“ s tím, že by se provádělo dokazování či šetření mající povahu dokazování. Jestliže rozhodnutí o odepření uznání rozhodnutí tvoří překážku věci rozsouzené pro pozdější návrh na uznání rozhodnutí a rovněž brání tomu, aby na základě tohoto rozhodnutí byl nařízen výkon rozhodnutí či pověřen exekutor k vedení exekuce, musí být odvolatelům vytvořen prostor, v jehož rámci mohou svými tvrzeními a navrženými důkazy zpochybnit závěry soudu o důvodech pro odepření uznání či odepření výkonu rozhodnutí. Opačný výklad by se nutně dostal do kolize s ústavními právy účastníka řízení na soudní ochranu (viz především čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Nejvyšší soud tedy dospěl k závěru, že závěr odvolacího soudu je v tomto rozsahu nesprávný, a proto zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení, v němž budou účastníci (žalovaní) slyšeni a k rozhodnému skutkovému stavu proběhne dokazování. Vzhledem k tomu, že výsledek dokazování nelze prozatím předjímat, Nejvyšší soud se dalšími dovolateli uplatněnými námitkami směřujícími k řešení věcných otázek nemohl zabývat.

6. Odvolací soud poté v dalším řízení postupoval přesně a doslovně v souladu s pokyny Nejvyššího soudu ČR.
7. Žalovaní ještě v podání ze dne 19. 1. 2022 doplnili dosud učiněné důkazní návrhy o návrh na provedení dokazování celým spisem Britského soudu ve věci sp. zn. HT-2017-000330, poukázali na relevantní judikaturu Soudního dvora EU a shrnuli, že pokud odvolací soud provede žalovanými navržené důkazy a učiní z nich příslušná skutková zjištění, je vyloučeno, aby dospěl k závěru, že se Britský soud v Rozsudku nezabýval posouzením výše nároku přiznaného žalované 1), a že Rozsudek není náležitě odůvodněn a není z něj zřejmé, jakým způsobem se Britský soud k předmětnému nároku dobral, a jako takový zakládá rozpor s veřejným pořádkem České republiky.
8. Odvolací soud především dospěl k závěru, že běží o odvolání podané včas, osobami oprávněnými k podání odvolání a je objektivně přípustné. Přezkoumal proto rozsudek soudu I. stupně a řízení jeho vydání předcházející. Ve věci nařídil ústní odvolací jednání a provedl dokazování listinami v souladu s ust. § 129 odst. 1 o.s.ř. K důkazu tak odvolací soud provedl podkladové rozhodnutí, kterým je Rozsudek vydaný The High Court of Justice Business and Property Courts of England and Wales (QBD) Technology and Construction Court dne 7. 2. 2020, sp. zn. HT-2017-000330 (č.l. 303 spisu), Příkaz („order“) téhož soudu vydaný dne 27. 2. 2020, sp. zn. HT-2017-000330 (č.l. 344), soudní příkaz Her Majesty's the Court of Appeal, Civil Division, vystupujícího zde v roli soudu apelačního, ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. A1/2020/0538, 0539 a příkaz téhož soudu ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. 2020/0521 (č.l. 715, 719 spisu), dále stanovisko soudního znalce, rozhodce a soudce Sira R.A., včetně příloh 1 a 2 (č.l. 1163 spisu), svědeckou výpověď R.J.W. (č.l. 1218 spisu), dopis právních zástupců žalobkyně ze dne 26. 2. 2020 (č.l. 1198), smlouvu o projektové přípravě, obstarávání, výstavbě a uvedení do provozu pro elektrárnu na spalování biomasy a související díla v Kingmoor Park Bryn Lane, Wrexham Industrial Estate, LL13 9UT, Wrexham ze dne 10. 5. 2016 (č.l. 118 spisu), zde zejména bod 8.7, 8.8, 8.9 o prodlení, pozastavení prací a případném reklamačním řízení a prorogaci - bod 20.7 smlouvy, včetně překladu křížového výsledku znalce M.H. před Britským soudem ze dne 25. 7. 2019 (č.l. 883 spisu), a dospěl k závěru, že odvolání

žalovaných nelze shledat opodstatněným. Další důkazní návrhy přednesené jak žalobkyní, tak žalovanými v jejich písemných podáních odvolací soud pro jejich nadbytečnost zamítl.

9. Odvolací soud především považuje za nutné zdůraznit, že nemá výhrady k tomu, jak se soud I. stupně s danou problematikou vypořádal. Vady řízení, tím méně vady zmatečnosti, se z obsahu spisu nepodávají, ani je odvolací soud nedovozuje. Právní rámec dané věci je v uvedené kauze vymezen předmětem řízení, kdy běží o poměrně specifické řízení s cizím prvkem, spočívající v autoritativním rozhodnutí, že se neuznává podkladové rozhodnutí (cizozemský exekuční titul), zde Rozsudek vydaný soudem prvního stupně ve věcech obchodních, The High Court of Justice Business and Property Court ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku ve sporu mezi žalobkyní a žalovanou 1) dne 7. 2. 2020, sp. zn. HT 2017-000330 a Příkaz téhož soudu vydaný pod stejnou spisovou značkou dne 27. 2. 2020. Jak soud I. stupně správně a kvalifikovaně uvedl, věc z tohoto pohledu podléhá ustanovení oddílu 3, pododdílu 1, článku 45 odst. 1 písm. a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Řízení ve smyslu tohoto ustanovení (a ve smyslu ustanovení souvisejících) zakládá možnost kterékoliv ze stran sporu obrátit se na soud místa výkonu (dále jen „soud“), aby v samostatném řízení, které má povahu předběžného opatření sui generis, rozhodl, že se neuznává rozhodnutí vydané soudem třetího státu, které má být ve státě odlišném od státu původu vykonáno. Odvolací soud zdůrazňuje, že běží o řízení, které má cíl v určitých, zde vyjmenovaných případech, zabránit tomu, aby bylo nutné vést standardní vykonávací řízení, případně řízení o prohlášení rozhodnutí vykonatelným, což by bylo v rozporu se zásadou procesní ekonomie, poněvadž by mohlo nepřiměřeně dlouhou dobu narušovat oprávněná očekávání účastníků řízení, týkající se volného oběhu soudních rozhodnutí v rámci jednotného evropského justičního prostoru. Tak bylo uzavřeno nejen v důvodové zprávě k Nařízení, ale i na jednotlivých konferencích mezinárodního práva soukromého k danému tématu.
10. Na rozhodnutí vydané soudem Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku dne 27. 2. 2020 je třeba, s přihlédnutím k intertemporálním ustanovením Nařízení, nahlížet jako na rozhodnutí vydané soudem jednotného evropského justičního prostoru, a je tedy možné bez vady vést řízení o případném neuznání rozhodnutí právě s odkazem na ust. § 45 odst. 1 písm. a) Nařízení. Toto řízení, jak odvolací soud zdůraznil, má charakter řízení předběžného. Vytváří totiž určitý předstupeň pro to, aby mohlo (či naopak nemohlo) být pokladové rozhodnutí podrobeno výkonu ve třetím státě, zde v České republice a toto řízení tak vytváří určitý korektiv, kterým se potom musí jednotlivé strany řídit. Nařízení nezakládá podmínku, ani výslovně nepočítá s tím, že by snad pro řízení směřující k uznání (nebo naopak odepření uznání) cizozemského soudního rozhodnutí bylo vedeno řízení s nařízením ústního jednání, nepočítá ani s tím, že by se ve věci vedlo dokazování či šetření, které má povahu dokazování. To by bylo v příkrém rozporu s účelem a cílem tohoto Nařízení. Odvolací soud nemůže neposkytnout účastníkům širší teoretický exkurz, v rámci kterého považuje za nutné objasnit, že řízení o výkon rozhodnutí (řízení exekuční) jak v rámci tuzemských právních předpisů, tedy právních předpisů země výkonu, tak v rámci Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1215/2012 a dalších právních instrumentů upravujících uznání a výkon rozhodnutí mezi státy EU probíhá v jednotlivých fázích. Tyto fáze jsou realizovány soudem, případně soudním exekutorem, bez přítomnosti účastníků a bez veřejného projednání právě proto, že jde nikoliv o nalézání práva v řízení nalézacím případně odvolacím, ale již a právě o vynucení povinnosti uložené podkladovým rozhodnutím. Stejně tak řízení o případném uznání či neuznání rozhodnutí je toliko a pouze jednou z fází exekučního řízení (zde jakýmsi předstupněm tohoto řízení, a to předstupněm fakultativním), v rámci něhož soud I. stupně nemá prostor pro to, aby vedl dokazování či šetření, které má povahu dokazování (dle čl. 48 Nařízení totiž musí rozhodnout neprodleně). Nejde totiž o vedení regulérního nalézacího řízení, kdy by měli účastníci možnost použít opět jednotlivé důkazy ke své argumentaci, případně soud zahltili jednotlivými podklady směřujícími k získání toho kterého příznivějšího meritorního rozhodnutí. Tak tomu není, ani být nemůže. V řízení o návrhu na odepření uznání rozhodnutí cizozemského soudu je jak soud

I. stupně, tak soud odvolací (byť dle odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu v jiném rozsahu) vázán přísně limity či mantinely, které odvolací soud, stejně jako soud I. stupně, v daných konsekvencích plně respektoval.

11. Tolik k otázce vad řízení či dokonce vad zmatečnostních, které nebyly shledány a nemohly založit nesprávné rozhodnutí soudu I. stupně ani nesprávný procesní postup soudu I. stupně.
12. Pokud běží o meritum věci, zde se soud I. stupně v bodech 1 až 17 odůvodnění svého rozhodnutí detailně zabýval podkladem, na jehož základě bylo rozhodnutí Britského soudu vydáno a odvolací soud v této otázce může toliko na věcně správné a příléhavé právní závěry soudu I. stupně (obsažené v bodech 19 až 25) odkázat, a to zejména z hlediska procesní ekonomie.
13. Podle článku 45 odst. 1 písm. a) Nařízení, na návrh kterékoliv dotčené strany se uznání rozhodnutí odepře, je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu. Soud I. stupně správně uvedl, že podle článku 52 Nařízení rozhodnutí vydané v některém členském státě nesmí být v žádném případě v dožádaném členském státě přezkoumáváno ve věci samé a otázka veřejného pořádku vyvěrá z obecně uznávaných zásad spravedlnosti a práva, v hierarchii právních předpisů jistěže také (jak uvádí soud I. stupně) z článku 11 odst. 1, článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, přičemž základní zásady občanského práva jsou vyjmenovány i v § 3 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a § 3 odst. 3 tohoto předpisu, které doplňují do tohoto katalogu také další z obecně uznávaných zásad spravedlnosti a práva.
14. Odvolací soud pak musel nadále pečlivě a systematicky pracovat s relativně neurčitou hypotézou právního předpisu, tedy kategorií veřejného pořádku, přičemž tato kategorie je do jisté míry limitována či vymezena (obecnou závazností i vahou jejich argumentace) rozhodnutími soudů vrcholné soudní soustavy, zejména soudu Ústavního a Nejvyššího soudu ČR. Ale výklad této hypotézy je relativně autonomní, záleží tedy na konkrétním případě a konkrétních okolnostech. V žádném případě nelze vycházet, jak činí odvolatelé, z axiomat, která mohou mít nebo alespoň podle názoru odvolatelů mají za následek jednoznačné popření závěrů soudu I. stupně. Tak tomu podle názoru odvolacího soudu není. Soud I. stupně svoje rozhodnutí odůvodnil jasně, výstižně, přesvědčivě a dostatečně rozsáhle.
15. Jak naznačeno shora, veřejný pořádek (anglicky „public order“, francouzsky „ordre public“) je neurčitý právní pojem, který označuje souhrn pravidel nebo zásad chování na veřejnosti, určité zásady, na kterých celá společnost trvá. Ve vnitrostátním právu se tento pojem objevoval převážně ve veřejnoprávních předpisech. Od roku 2014 jej běžně používá i české soukromé právo. Odkazy na něj jsou obsaženy v § 1 odst. 2, § 19 odst. 2 nebo § 588 občanského zákoníku. Veřejný pořádek zde znamená překážku absolutní smluvní svobodě. Veřejný pořádek, jehož původ lze vysledovat už ve francouzském zákoníku Code civil, je zde chápán jako jedna z podstatných náležitostí demokratického právního státu a jde o pravidla, na kterých je zapotřebí bezvýhradně trvat. Zatímco dobré mravy mají morální základ a slouží k tomu, aby napravily zjevnou nerovnováhu mezi dvěma stranami, veřejný pořádek nehledá spravedlnost, ale spočívá ve společenské přijatelnosti určitého jednání. Velmi významné využití veřejného pořádku je v mezinárodním právu soukromém, což je v zásadě materie projednávané věci, přičemž o rozporu s veřejným pořádkem rozhoduje vždy soud. Výhrada veřejného pořádku je založena zejména jako právní institut v oblasti mezinárodního práva soukromého, který umožňuje a zavazuje stát k výjimečnému odmítnutí použití ustanovení zahraničního právního řádu, ačkoliv by byl jinak povinen jej aplikovat na základě vlastní kolizní normy. Poskytuje státu ochranu před aplikací takových ustanovení právního řádu jiného státu, která jsou v rozporu se souborem jeho základních principů a určitých hodnot, na jejichž zachování, například v rámci svého ústavního práva, musí bezpodmínečně trvat. Prostředek ochrany veřejného pořádku státu představují imperativní normy. Imperativní neboli nutně použitelná je právní norma, jejíž dodržování je při ochraně jeho veřejných zájmů, jako například politického, společenského či hospodářského uspořádání, zásadní do té míry, že se vyžaduje její použití na jakoukoliv situaci, která spadá do její oblasti působnosti. A to bez ohledu na právo, které by se jinak

použilo podle kolizních norem. Imperativní normy jsou taková pravidla, na jejichž uplatňování stát trvá bez výhrady i v případě, že se na řešení vztahů uplatní právo jiného státu.

16. Na základě článku 65 Smlouvy o založení evropských společenství, v konsolidovaném znění (justiční spolupráce v civilních věcech), vydala Rada již několik nařízení, která vytváří významné a účinné komunitární justiční předpisy. Ve světle judikatury Soudního dvora EU je třeba na věc nahlížet tak, že pojmem veřejný pořádek je bez pochyb míněn veřejný pořádek uznávajícího státu. Lze si samozřejmě představit důvody, které by směřovaly k samostatnému výkladu, a v této souvislosti byla vyvinuta snaha o vytvoření evropského standardu. Cílem snažení na tomto poli měl být Všeobecný evropský veřejný pořádek (*Ordre public Europeen*), nicméně nakonec z těchto projektů sešlo. Lze přitom rozlišovat několik alternativ pro výklad (např. Scholz, *Das Problem der autonomen Auslegung des EUGVÜ*, Tübingen, Mohr Siebeck, 1998). Je ovšem možné úspěšně pochybovat o tom, zda je takové abstraktní rozhranění mezi vhodností norem ustanovovat veřejný pořádek a jejich výkladem proveditelné. Viděno méně formálně, je Soudnímu dvoru EU přidělena úloha vytyčit rámec pro pojem veřejného pořádku, národní soudy pak mají zohledňovat cíl evropské integrace a hodnotit národní hodnoty a zájmy. Tuto otázku řešil Soudní dvůr EU ve věci *Dieter Krombach v. Andre Bambersky, sp. zn. C-7/98*. Stejně závěry poskytuje rozhodnutí ve věci *C 38-98 Regie nationale des usines Renault SA v. Maxicar SpA and Orazio Formento*. Účelem ustanovení je chránit domácí právní řád a jeho zásady, na kterých je nutné bezvýhradně trvat.
17. V souvislosti s Nařízením tak veřejný pořádek **nabývá charakteru 1) procesního a 2) obecného (kolizního)**. Veřejný pořádek procesní se vztahuje k minimálnímu procesnímu standardu, týká se procesních aspektů řízení a veřejný pořádek kolizní souvisí s obsahem rozhodnutí a jeho účinky ve státě, který jej má uznat. V tomto směru odvolací soud může jen odkázat na některé teoretické úvahy či autorské příspěvky přednesené na konferencích mezinárodního práva soukromého, aniž by považoval za nutné je blíže vyjmenovávat či citovat, vědom si skutečnosti, že samozřejmě pro rozhodnutí zdejšího odvolacího soudu nemohou mít charakter prejudiciální, ale mohou vahou své argumentace vytvořit širší kontext odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu.
18. Odvolací soud se poté zabýval rozhodnutími soudu vrcholné soudní soustavy České republiky, zejména pak rozhodnutími Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR. Je-li v odvolání odkazováno na rozhodnutí dovolacího soudu sp. zn. 20 Cdo 1877/2016 ze dne 12. 8. 2016, zde běží o poukaz neadekvátní, poněvadž běží o posouzení jiné skutkové otázky, než je tomu v případě projednávaném. Účastníku původního řízení, v tomto citovaném sporu projednávaném nakonec v režimu prohlášení vykonatelnosti soudem dovolacím, na území Maďarské republiky totiž údajně nebyl poskytnut tlumočnický a účastník neměl údajně zaručené právo jednat ve své mateřštině. Pokud běží o rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 4265/2018 ze dne 7. 5. 2019, to má spíše charakter procedurální, kdy se primárně řešila otázka, zda mohlo či nemohlo dojít k vydání cizozemského kontumačního rozsudku pro zmeškání přes údajnou předchozí omluvu žalovaného a řešila se projekce této skutečnosti do řízení o návrhu na zastavení exekuce. Dovolací soud zde nicméně zdůrazňuje, že otázka rozporu s veřejným pořádkem by v souladu s Nařízením již neměla být přezkoumávána v řízení o návrhu na zastavení exekuce, neboť článek 45 Nařízení zavádí **v rámci probíhající exekuce** samostatné řízení o návrhu na odeprání uznání pro rozpor s veřejným pořádkem (odvolací soud zdůrazňuje, že dovolací soud tedy toto řízení skutečně zařazuje do řízení v rámci probíhající exekuce). Také další rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 981/2018 ze dne 8. 8. 2018 má předmět do řízení o zastavení exekuce. Dovolací soud zde opětovně zdůrazňuje, že námitka výhrady veřejné pořádku jako jiného důvodu ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., pro který bude výkon rozhodnutí zastaven, zůstane zachována jen potud, pokud nemohla být uplatněna, případně její argumentace nemohla být použita již v řízení o prohlášení vykonatelnosti. Nejvyšší soud ještě zdůraznil, že pouhá odlišnost právní úpravy, jejíž účinky v zemi výkonu rozhodnutí nevyvolají žádné zvlášť negativní důsledky pro tamější právní řád jako celek, nikoliv jen vůči jednotlivému majetkovému institutu, výhradu rozporu s veřejným pořádkem založit nemohou. Není proto rozhodné, že tuzemské soudy, dle tvrzení dovolatele, již ohledně určitých majetkových nároků

vycházejících z právních poměrů mezi oprávněným a povinnou aplikovali českou hmotněprávní úpravu společného jmění manželů. Pokud se blíže odvolací soud zabýval recentní judikaturou Ústavního soudu, nemohl přehlédnout usnesení sp. zn. II. ÚS 2990/2015 ze dne 2. 10. 2018, kde Ústavní soud kromě otázek procedurálních (dospěl k závěru, že stěžovatelce byly řádně doručeny písemnosti, kterými se zahajuje řízení u britského soudu a byla tedy o řízení u britského soudu řádně informována) řešil také otázku ústavní konformity napadených rozhodnutí. Dospěl k závěru, že řízení přecházející vydání vykonávaného rozhodnutí nepředstavovalo zjevný a nepřiměřený zásah do práva na spravedlivý proces, přičemž odkazoval na judikaturu Soudního dvora EU citovanou odvolacím soudem shora. Úvahy Ústavního soudu se koncentrují do povinnosti soudu zkoumat veškeré relevantní skutečnosti, jež by podle článku 34 bod 1 a 2 Nařízení bránily výkonu britského rozhodnutí (zde běží o řízení o prohlášení vykonatelnosti ve smyslu původní normy, Nařízení Rady ES č. 44/2001 ze dne 22. 12. 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech).

19. Pokud tedy shrneme dosavadní půdorys, na němž soud I. stupně svoje rozhodnutí vystavěl, soud I. stupně se správně zabýval především 1) okolnostmi procesního charakteru, které jsou shora, v rozhodnutí Soudního dvora EU, výlučně pojmenovány a dále pak nepominul 2) otázku kolizní, přičemž žádná z daných otázek nebyla soudem I. stupně posouzena ve výsledku chybně.
20. K prvnímu bodu sluší se uvést následující. Zdejší senát jako senát specializovaný pro rozhodování ve věcech s cizím prvkem z obvodu okresních soudů bývalého Jihomoravského kraje rozhodoval v obdobné věci kupř. usnesením ze dne 23. 1. 2018, č. j. 20 Co 208/2017, v němž uvedl, že ve Velké Británii došlo v roce 1996 z důvodu neefektivnosti a přetíženosti soudů k zásadní reformě civilního justičního procesu, kdy došlo k rozdělení věcí do kategorií tzv. „Tracks“, které určí úroveň jejich zpracování soudem. Soudy hrabství projednávají případy s finanční hodnotou sporu do 50 000 GBP. Civilní žaloby s hodnotou do 5 000 GBP jsou projednávány ve zjednodušeném řízení tzv. „Small claims tracks“. Žaloby s hodnotou sporu do 25 000 GBP, kdy může být řízení skončeno do jednoho dne, jsou projednávány v řízeních „Fast tracks“ a žaloby s hodnotou sporu nad 25 000 GBP v řádném řízení. Soud I. stupně zcela správně položil důraz na skutečnost, že v daném řízení se britské soudy zpronevěřily imperativu povinnosti meritorního přezkumu rozhodnutí soudu I. stupně soudem odvolacím u žalob nad 25 000 GBP, což představuje porušení základního práva účastníka řízení na projednání věci soudem a přezkoumání věci nezávislým soudem odvolacím. V daném kontextu není rozhodující, zda odvolací soud na svoji přezkumnou činnost rezignoval v celkovém kontextu, nebo vydával usnesení, kterým „nepřipouští odvolání proti rozhodnutí“. Je právem účastníka řízení, zejména s ohledem na jeho předmět a požadovanou výši sporu (také v daném kontextu britské procesní nauky), aby rozhodnutí soudu I. stupně mohlo být přezkoumáno nezávislým odvolacím soudem, ať již v režimu úplné či neúplné apelace, přičemž s výjimkou sporů bagatelních (v tomto směru bezesporu o spor bagatelní neběží), je toto právo založeno i na území Velké Británie bezvýhradně. Běží o porušení zásad českého procesního práva, na nichž je nutno bez výhrady trvat. Českému soudu samozřejmě nepřísluší hodnotit samotné zahraniční právo, pouze účinky jeho aplikace na konkrétní právní poměr.
21. Stejně tak soud I. stupně 2), tedy k bodu druhému, správně uvedl, a to v rovině kolizní v odstavcích 22 a 23 odůvodnění svého rozhodnutí, že je-li předmětem řízení tvrzená náhrada škody, musí být v rozhodnutí (zejména z jeho odůvodnění) zřejmé, jakým způsobem se Britský soud k výši nároku vůbec dobral. Je vyloučeno, aby zde byl místo toho uveden souhrnný odkaz na „stanovisko znalců“, přičemž nebylo pracováno ani s protínáváním, ani se vzájemným návrhem, který byl v průběhu řízení zjevně uplatněn. Z britského Rozsudku soudu prvního stupně se dále podává, že byl uplatněn nárok na „sankční náhradu škody“, tedy obdobu tzv. punitive damages. To je nárok, který v kontextu českého právního řádu a českého hmotného práva není vůbec přípustný. Podle názoru odvolacího soudu neběží o kategorii, která byla, tak jako ve shora citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu, posouzena toliko jako „jiné právní posouzení věci“, ale běží o naprosté vybočení ze základních standardů, na nichž je třeba v kontextu institutu veřejného

pořádku trvat. Odvolací soud se samozřejmě nemohl zabývat rozhodnutím Britského soudu ve věci samé, nicméně musel v kontextu veřejného pořádku zohlednit a také v konečném důsledku zohlednit zcela nejasný, neurčitý a nakonec i nepřesvědčivý právní základ, na základě něhož bylo podkladové rozhodnutí vydáno, přičemž odvolací soud, stejně jako soud I. stupně, je autonomním orgánem výkladu této normy s danou relativně neurčitou hypotézou.

22. Při řešení otázky, zda cizozemské (zde přezkoumávané) rozhodnutí obsahuje sankční náhradu újmy, nelze přezkoumávat cizí rozhodnutí ve věci samé. Určitý exkurz do dané problematiky je nicméně nutný. Z obsahu rozhodnutí předloženého a založeného do spisu vyplývá, že Britský soud posuzoval odpovědnost žalobce za zavinění způsobené ukončením výstavby elektrárny na biopaliva. Řešilo se dosažení (či naopak nedosažení) jednotlivých milníků stavby a otázka převodu vlastnického práva jednotlivých komponent stavby. Aplikováno bylo jak právo obyčejové, tak i právo smluvní (citováno z textu odůvodnění rozhodnutí), odkazováno bylo i na precedenční spory. Soud dospěl k závěru, že to byla obchodní firma PBS Energo, a.s., která staveniště uzamkla, údajně jako prostředek k zabránění plnění smlouvy z její strany. Ukončení smlouvy bylo zapříčiněno podle soudu zčásti prodlením, zčásti nepokračováním v pracích. Soud velmi stručně uzavřel (bod 432 a násl. odůvodnění Rozsudku Britského soudu), že žalobní nárok vůči PBS Energo, a.s. je tvořen „v konsenzu znalců“ smluvními kapitálovými náklady, čistými ztrátami společnosti Bester, včetně dohody o těchto náležitostech jako likvidovaných škodách. Jde o novou půdu, se kterou bod o likvidovaných škodách v předchozím smluvním ujednání možná nepočítal. Současně se praví, že společnost Bester nemá v projektu žádnou skutečnou investici, nicméně hradí se jí podle rozsudku soudu „kompenzace za vzniklé kapitálové náklady zadavatele“ a „kompenzace nároků z likvidovaných škod“. Nic více, tedy žádné podrobnější zdůvodnění, se z Rozsudku Britského soudu nepodává a není v obsahu spisu dohledatelné. To odvolací soud nemohl přehlédnout, přičemž v obecné rovině platí následující kautely. Jsou jimi jakási preventivní opatření, zajištění, které zvláště při právních jednáních předem vylučuje všechny pochybnosti vůči případným účinkům, a vytyčil je Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací ve své předcházející judikatorní praxi.

23. Cizí rozhodnutí přiznávající sankční náhradu újmy (punitive damages) lze odmítnout uznat, jestliže výše sankční náhrady je zjevně nepřiměřená újmě, již má odškodnit. V takovém případě se dostává do rozporu s českým veřejným pořádkem (čl. 11 odst. 1 Listiny základní práv a svobod), neboť představuje nepřiměřený zásah do práva vlastnit majetek (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Institut „punitive damages“ představuje v angloamerickém právním řádu náhradu nemajetkové újmy, která nemá za cíl odškodnit žalobce (poškozeného), ale potrestat škůdce (srov. Morris, Clarence, Punitive Damages in Tort Cases, Harvard Law Review 44, 1931, s. 1184). Punitive damages je obvykle uložena za situace, kdy povinný poškodil oprávněného úmyslně, nebo za zjevně, hrubé a vědomé ignorace jeho základních práv (Sebok, Anthony: Punitive Damages in the United States. In: Koziol, Helmut – Wilcox, Vanessa: Punitive Damages- Common Law and Civil Law Perspectives, Springer: Vienna 2009, s. 155). Nejvyšší soud USA kupř. definoval punitive damages jako soukromoprávní sankce udělované civilními porotami jako potrestání zavrženíhodného jednání a odstrašení od jeho dalšího opakování (Gertz proti Robertu Welchovi, 4218 U. S. 323 /1974/). Ve zmíněném rozhodnutí Nejvyšší soud ale také omezil aplikaci punitive damages v případech svobody slova a ochrany osobnostních práv na situace, kdy poškozený prokáže, že žalovaný jednal se zlým úmyslem znalosti nepravdivosti informace, kterou šíří, nebo alespoň její pravdivost řádně neověřil. Punitive damages lze vnímat jako trestní sankci udělovanou v civilních řízeních (srov. například Kelite Prods., Inc. v. Binzel, 224 F.2d 131, 5th Cir. 1955). Punitive damages ovšem představuje i v angloamerické právní doktríně kontroverzní institut, který byl např. předmětem přezkumu několika rozhodnutí federálního Nejvyššího soudu USA (mezi posledními např. případ Philip Morris v. Williams, <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/549/05-1256/opinion.html>). Úprava punitive damages se liší, v pěti zemích (Louisiana, Massachusetts, Nebraska, New Hampshire a Washington)

je zakázána (Sebok, s. 155). I přes rozdíly mezi jednotlivými státy je ale udělována relativně zřídka (podle dostupných statistik v 1 – 5 % meritorních rozhodnutí, srov. Sebok, s. 157). Za poslední období lze sledovat trend omezit diskreční pravomoc jednotlivých zemí při přiznávání punitive damages. Ústavností celého institutu se federální Nejvyšší soud zabýval v šesti případech, jedním z nejdůležitějších byla věc *State Farm Mutual Automobile Insurance Co. v. Campbell*, kde shledal, že punitive damages může mít ústavní povahu pouze, pokud dosáhne rovnováhy mezi satisfakční a represivní složkou (*State Farm Mut. Auto. Is.*, 538 U.S. 422, viz <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/538/408/case.html>, <http://www.supremecourt.gov/opinions/07pdf/07-219.pdf>). Nejvyšší soud uvedl, že nepřiměřená výše punitive damages je v rozporu s US Due Process Clause 14 ústavního pořádku („A punitive damages award of \$145 million, where full compensatory damages are \$1 million, is excessive and violates the Due Process Clause of the Fourteenth Amendment“). Pouze pro úplnost lze dodat, že punitive damages byly posuzovány i ve věci *Cooper Industries, Inc. v. Leatherman Tool Group, Inc* (viz. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=000&invol=99-2035>), *BMW of North America, Inc. v. Core* (viz. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=000&invol=99-2035>) nebo *Exxon Shipping Co. v. Baker* (viz. <http://www.supremecourt.gov/opinions/07pdf/07-219.pdf>).

24. Nejvyšší soud České republiky k této záležitosti zaujal takový postoj, že ve vztahu k uznání rozhodnutí ukládajícímu punitive damages je proto možno uplatnit výhradu rozporu s českým veřejným pořádkem tehdy, (1) pokud je výše sankční náhrady újmy zjevně nepřiměřená újmě, již má odškodnit. V takovém případě se totiž dostává do rozporu s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), neboť představuje nepřiměřený zásah do práva vlastnit majetek (srov. čl. 4 odst. 4 Listiny). Při úvaze o tom, zda podkladové rozhodnutí přiznávající náhradu sankční povahy představuje nepřiměřený zásah do práva vlastnit majetek, je proto třeba důsledně zkoumat (2) závažnost újmy, která má být na základě podkladového rozhodnutí kompenzována, když vyšší (intenzivnější) újma ospravedlňuje vyšší náhradu, a dále to, (3) zda nejsou kompenzační a sankční složka náhrady ve zjevném nepoměru ve prospěch sankční složky (tj. zda není kompenzační složka náhrady újmy zjevně nižší než složka sankční) a (4) zda výše náhrady nepřijatelným způsobem nezasahuje do majetkových práv povinné osoby (tj. není likvidační, nemá rdousící efekt). Teprve po zvážení těchto kritérií lze posoudit, zda uznání takového rozhodnutí je v souladu s veřejným pořádkem.

25. To, že výše náhrady škody v projednávaném a přezkoumávaném rozhodnutí v tomto tzv. exequatorním řízení, je (1) **aritmeticky zjevně nepřiměřená újmě, kterou má odškodnit**, je podle názoru odvolacího soudu evidentní a odvolací soud by rezignoval na svoji povinnost přistupovat ke každé věci systematicky, s invencí a nikoliv schématicky, pokud by aproboval závěry předkládaného cizozemského rozhodnutí bez dalšího. Tak učinil již tuzemský soud I. stupně a odvolací soud jeho věcně správné závěry ještě doplňuje a precizuje. Především se odvolací soud musil zabývat (2) závažností újmy, kterou představovalo zastavení stavební činnosti a fakticky konsenzuální ukončení spolupráce obou smluvních stran při výstavbě elektrárny na biomasu na území Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. Objem stavebních prací byl sjednán na 14 230 000 GBP (přisouzené plnění činí 22 800 000 GBP), přičemž šlo o cenu za projekt, realizaci, dokončení díla (finální) a případné odstranění vad díla, tedy komplexní náklady celé stavby a souvisejících úkonů, právního, správního, předmluvního, záručního a jiného servisu. V důsledku neočekávaného výskytu silně karcinogenní látky azbestu, který byl sice v první (předmluvní) fázi stavby detekován, v rozsudku uveden jako tzv. „první azbest“, a to v hloubce 0.1 až 0.6 metru došlo k zastavení prací. Nicméně nebylo předpokládáno, že výskyt azbestu je tak masivní, odstranění jeho ložisek by si vyžádalo výdaje neúměrné celkovému objemu stavby a účelu stavby. Proto ve třetí fázi výstavby (nikoliv finální fázi), před zabudováním technicky nejnáročnějších komponentů a dávno před tím, než měl být systém uveden do provozu, došlo fakticky ke konsenzuálnímu ukončení spolupráce a „uzamčení staveniště“, lhostejno jak tuto situaci nazval

Britský soud. Britský soud dovodil, že vědomost o výskytu azbestu měl tamní žalovaný již před uzavřením smlouvy a tzv. „druhý azbest“ nemohl pro něj představovat překvapivé zjištění, rozsah hlubšího azbestu by musel být nepředvídatelný (o nějakém azbestu se přeci vědělo už dříve). Tak bylo argumentováno s odkazem na některou precedenční judikaturu soudů. Skutkově však bylo zjištěno, že tato ložiska o mnoho přesahující hloubku 0.1 nebo 0.6 metrů byla objevena teprve dodatečně a jejich odstranění by znamenalo technicky i ekonomicky naprosto nepředpokládaný a nemožný krok. Z obsahu řízení před Britským soudem dále vyplývá, že kromě dokazování ohledně smluvní dokumentace stavby se řešily otázky, které měly v dané fázi stavebního řízení svoje místo, tedy oplocení areálu stavby, dostupnost WIFI připojení, telefonní spojení, sociální zázemí pro jednotlivé dodavatele, kryté přístřeší pro stavební dělníky atp. Jistěže, řešila se i otázka dodání a instalace kotle na biomasu, k tomu však alespoň podle informací, které odvolací soud čerpal ze spisu, nedošlo.

26. Mezi závažností újmy, která mohla (žalovaným) být pozastavením stavebních prací učiněná a přisouzeným plněním k náhradě tvrzené škody žalovaným je tedy aritmeticky zjevný a nepřiměřený rozpor, poněvadž je nemyslitelné, aby vzniklá škoda v jedné z prvních fází projektu (před započítáním faktické výstavby základů elektrárny) představovala celých 160 % celkového finančního objemu předpokládaných stavebních prací kompletního finalizovaného díla, včetně záručního servisu a právních služeb. To se formální logice vpravdě zcela vymyká.
27. Tedy vychází-li odvolací soud z tohoto půdorysu, na němž měla vzniknout tvrzená újma, aniž by jakkoliv snižoval či dokonce relativizoval objem prací dozajista provedených (to bylo ovšem smluvně řešeno etapováním a platbou záloh, jako ostatně v každém jiném odvětví stavebnictví tak, aby platby záloh alespoň vzdáleně kopírovaly rozestavenost a postup stavebních prací jakož i nákup nezbytného materiálu, o čemž odvolací soud jistěže nemusí renomované odborníky v daném oboru podnikající poučovat), nelze než uzavřít, že sankční složka náhrady škody je bezesporu v příkrém nepoměru se složkou kompenzační, když sankční složka tuto kompenzační složku převyšuje a zasahuje tak nepřiměřeně do majetkových práv povinné osoby a má rdousící efekt.
28. Skutečnost, že soudu v zemi výkonu nepřisluší zpochybňovat vykonatelnost podkladového rozhodnutí nebo korigovat jeho obsah, nelze vyložit tak, že by český soud měl ignorovat fakt, že uznání účinků cizího rozhodnutí by bylo ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem České republiky.
29. Zde odvolací soud, k bodu (4), aby jeho závěry byly úplné a kompaktní, musí připomenout, že žalobkyně jako právnická osoba vykonává činnost se základním kapitálem 129 milionů korun, s posledním zjištěným ročním obrátem 1,2 miliardy korun. Je to česká strojírenská společnost založená v roce 1950. Společnost se zaměřuje na vývoj, testování a výrobu zařízení pro oblast letecké techniky. První brněnská strojírna Velká Bíteš, a.s. je také přední evropská slévárna přesného lití, která je spolehlivým dodavatelem odlítků pro energetiku, letecký i sklářský průmysl. Je společensky odpovědnou firmou (údaje čerpal odvolací soud z veřejně přístupných zdrojů, zejména z veřejných rejstříků a internetových stránek firmy). Byla by dozajista obtížně ekonomicky schopna unést přisouzené sankce bez zásadního ohrožení fungování podniku, doposud prosperující obchodní firmy (ve smyslu legální a legitimní její činnosti na trhu). Vyplacení dané částky z hotových prostředků, jak požaduje rozhodnutí Britského soudu, je pro tuto obchodní firmu nemožné. Odvolací soud nemá důvod neuvěřit tvrzení, že finanční prostředky v této výši žalobkyně nemá, ostatně prostředky o takovém objemu žádný odpovědný podnikatelský subjekt nepřechovává v hotovosti nebo na účtech. Situace by musela být v exekučním řízení řešena především prodejem podniku nebo jeho přímou likvidací. Tento strojírenský podnik je navíc dominantním zaměstnavatelem v regionu. Na existenci a fungování tohoto podniku jsou vázáni obživou zaměstnanci s rodinami, přičemž v době probíhající a neustále trvající celosvětové pandemie COVID a omezení zahraničních kontraktů nelze očekávat, že by snad ekonomické vyhlídky dané společnosti mohly být jen pozitivní, ač odvolací soud tento sociální akcent celé věci uvádí pouze pro doplnění, nikoliv jako těžiště právního posouzení věci.

30. V projednávané věci jde tedy skutečně o přisouzené plnění obsahově obdobné či identické s institutem anglického obyčejového práva, s tzv. punitive damages, které představuje rozšíření legitimního recentního institutu náhrady škody. Původ tzv. punitive damages navíc leží v rovině trestní, jak odvolací soud již vysvětlil, kde rozhoduje porota, nikoliv v rovině občanskoprávní (zde zřejmě obchodněprávní).
31. Nikoliv na okraj pak odvolací soud uvádí, že podle obsahu čl. 468 rozhodnutí Britského soudu pak navíc tamní soud bez bližšího odůvodnění zamítl návrh tamního navrhovatele, společnosti PBS Energo, a.s., stejně jako jeho kompenzační námitky, s tím, že „žádné lepší účetní údaje nebyly poskytnuty“. Odepřel mu tak právo na projednání jeho věci nezávislým soudem v kontextu uplatněného protinávrhu či kompenzační námitky. Ryze formální řízení odvolací pak bylo ukončeno deklarací nepřipustnosti odvolání, nikoliv meritorním projednáním těchto protinávrhů a kompenzačních námitek, které uplatněny dozajista byly, nebo celým meritorním přezkumem věci.
32. V této rovině se úvaha odvolacího soudu opírá také o článek 11 odst. 1 věta první a druhá Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, zákona č. 2/1993 Sb., jak vyplývá ze změny provedené ústavním zákonem č. 162/1998 Sb. a dále pak také o dodatkový protokol článku 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, Paříž, 20. 3. 1952, podle něhož každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Vysoké smluvní strany přitom budou považovat články 1, 2, 3 a 4 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se budou aplikovat v souladu s tím. V tomto směru odvolací soud plně akcentoval i ústavněprávní rozměr celé problematiky a poskytl účastníkům komplexní ochranu jejich práv a svobod v souladu s ústavním pořádkem České republiky jako predominantním (určujícím) faktorem, od něhož by se mělo odvíjet každé rozhodnutí obecných soudů soudní soustavy v České republice.
33. Ve zbytku tedy odvolací soud, jakkoliv může nadále rozvíjet předcházející argumentaci, považuje za vhodné odkázat na rozhodnutí soudu I. stupně a jeho odůvodnění, byť se tak děje již jen na závěr, neboť samy okolnosti, které představují těžiště právního posouzení věci a které jsou shora *expressis verbis* citovány, umožňují a osvědčují podmínky pro to, aby podkladová rozhodnutí - Rozsudek a návazný Příkaz vydané Britským soudem nebyly v České republice uznány.
34. Poněvadž soud I. stupně věc posoudil věcně správně, odvolací soud podle ust. § 219 o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně potvrdil, a to včetně věcně správného výroku o nákladech řízení účastníků.
35. Výrok II. o nákladech řízení se opírá o ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a § 224 odst. 1 o.s.ř., dle nichž má úspěšná žalobkyně vůči žalovaným právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které představují náklady právního zastoupení za odvolací a dovolací řízení. Tyto náklady sestávají z odměny advokáta ve výši 2 500 Kč za každý úkon právní služby (dle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb /advokátní tarif/), neboť předmět řízení není penězi ocenitelný. Předmětem řízení je totiž zvláštní druh tzv. exekutorního řízení, nikoliv jakési znovuzaložení práva na zaplacení peněžité částky, jak by mohlo být mylně dovozováno, to by však bylo v rozporu se zásadou *ne bis in idem*. Právní zástupce žalobkyně vykonal celkem 5 úkonů právní služby za odměnu v celkové výši 12 500 Kč, současně je třeba připočítat 5 paušálů režijních výloh po 300 Kč jako náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Fakticky běží o úkony právní služby spočívající v písemném vyjádření k odvolání ze dne 29. 7. 2020, včetně samostatného a komplexního vyjádření k doplnění odvolání ze dne 6. 12. 2020, které je také úkonem právní služby, dále vyjádření k dovolání ze dne 29. 3. 2021 a další vyjádření k dovolání ze dne 14. 6. 2021 v reakci na doplnění dovolání žalovaných a konečně osobní účast zástupce žalobkyně u nařízeného ústního jednání odvolacího soudu dne 25. 1. 2022.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** dovolání přípustné, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Účastník může podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Brno 25. ledna 2022

JUDr. Jiří Zrůst, Ph.D., v.r.
předseda senátu